

TJÄNSTESTÄLLE/HANDLÄGGARE
Näringspolitiska enheten
Thord Pettersson/CA

DATUM
2006-09-15
ERT DATUM
2006-02-03

DIARIENUMMER
20060073
ER REFERENS
2006/1039/HS

Registratorm
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

LOs yttrande över promemoria från Socialdepartementet: Begränsad vinstutdelning vid privat drift av offentligt finansierade sjukhus

LO delar promemorians uppfattning att det kan vara problematiskt att verksamheter som är beroende av någon form av offentliga bidrag domineras av kommersiella intressen. Dessa offentliga medel kan skapa oklara prioriteringsordningar hos privata vinstmaximerande bolag. Risken finns att värden blir kostnadsdrivande och behandlingar och insatser felaktiga eller onödigt dyra.

Samtidigt kan det finnas vissa fördelar med att sjukhus kan drivas av andra än Landstinget. Större inslag av differentierade kunskaper, tekniker och organisationsformer kan ge produktivitetsvinster och på sikt vara positivt för välfärdens utveckling.

De ekonomiska påfrestningar som framtidens sjukvård kommer att ställas inför, bland annat till följd av den demografiska utvecklingen och höjda krav, innebär att hälso- och sjukvården måste bedrivas så kostnadseffektivt som möjligt. Lyckas inte det kan vi komma att ställas inför att ge avkall på kvalitén eller principen om solidaritet, likvärdig vård efter behov.

När det gäller avvägningen mellan allas rätt till likvärdig vård oberoende av annat än medicinska behov och förekomsten av privata inslag är LOs inställning orubblig. Allas rätt till likvärdig vård väger tyngre än de positiva effekter en mer marknadsorienterad hälso- och sjukvård skulle kunna ha.

LO delar även regeringens uppfattning om att man i möjligaste mån måste säkerställa att de offentliga medel som exempelvis finansierar ett sjukhus kommer välfärdstjänsternas mottagare till del. Dessa offentliga medel är till för att skapa goda välfärdstjänster, inte generera vinster åt privata kapitalägare.

LOs uppfattning är att det offentliga därför bör inrikta arbetet på att skapa väl fungerande institutioner, regler och ersättningssystem så att värden blir av god kvalitet till kostnader den solidariska finansieringen klarar.

Ett alltför stort inslag av privat driven offentlig verksamhet riskerar att undergräva den offentligt finansierade hälso- och sjukvården. Men det beror i mindre utsträckning på graden av vinstutdelning, utan mer på svagare institutioner och undermålig reglering.

Hälso- och sjukvård har inte förutsättningar att skapa väl fungerande konkurrenssituationer utan väl genomtänkta institutioner, som ger förutsättningar för konkurrens på lika villkor mellan offentliga såväl som olika privata aktörer.

Hur stort inslag av privata aktörer som Sveriges solidariska finansiering klarar av får väl betecknas som oklart. Men behovet av att reglera privata alternativ genom begränsad vinstutdelning kan väl ses som ett tecken på att Sverige är i behov av starkare institutioner och bättre regelverk.

LO stödjer därför regeringens förslag om att införa ändringar i hälso- och sjukvårdslagen som möjliggör för landsting att överlämna till ett aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning att bedriva hälso- och sjukvård vid sjukhus.

Den övergripande frågeställningen är alltjämt huruvida överlåtandet av verksamheter från offentlig till privat regi på längre sikt hotar den solidariskt finansierade välfärden. Här finns inget självklart svar, vilket gör att en viss försiktighet måste tillämpas. Med det i yttrandet ovan anförda ser LO promemorians förslag som ett steg i rätt riktning. Huruvida förslaget, mot bakgrund av det ovan framförda i yttrandet, är tillräckligt långgående återstår att se. LO anser därför att det är mycket viktigt att de föreslagna förändringarna noga övervakas och utvärderas om de genomförs.

LANDSORGANISATIONEN I SVERIGE

Wanja Lundby-Wedin

Thord Pettersson